

prima instanță: T. Avasiloaie
instanța de apel: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol

dosarul nr. 2rc-132/18

DECIZIE

6 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Luiza Gafton

examinând recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Avante” cu privire la anularea contractelor de vânzare - cumpărare cu readucerea părților în poziția inițială și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2017, prin care nu a fost dat curs cererii de apel depuse de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” și acordat apelantei un termen de 10 zile din data recepționării încheierii, pentru depunerea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 37500 lei

constată:

La 31 martie 2016, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Avante” cu privire la anularea contractelor de vânzare - cumpărare cu readucerea părților în poziția inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 6 ianuarie 2015 și 16 ianuarie 2015, ÎS „Calea Ferată din Moldova” și SRL „Avante” au semnat contractele de vânzare - cumpărare nr. 1004/II/2015 și nr. 1032/II/2015, precum și acordurile adiționale la contractele menționate.

Comunică că în preambulul contractelor vizate, figurează cumpărătorul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, reprezentată de directorul general Serghei Tomșa.

Relevă că obiectul contractelor încheiate îl constituie obligația vânzătorului de a vinde și obligația cumpărătorului de a recepționa și de a achita motorina Z (gost 305-82 de iarnă).

Menționează că contractele nr. 1004/II/2015 din 6 ianuarie 2015 și nr. 1032/II/2015 din 16 ianuarie 2015 nu au fost semnate de Serghei Tomșa.

Având în vedere prevederile pct. 27, 28, 42 din Statutul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, specifică că atât în contractul care se încheie între administrator și fondator, cât și în statutul ÎS „Calea Ferată din Moldova” este indicat faptul că numai administratorul poate acționa fără procură în numele ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Cu referire la prevederile art. 6 alin. (2) lit. e) și f) din Legea cu privire la întreprinderea de stat, remarcă că potrivit extraselor din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 29253 din 18 noiembrie 2014, nr. 309 din 14 ianuarie 2015 și nr. 5720 din 2 martie 2015, un alt administrator în perioada concediului anual de odihnă a lui Serghei Tomșa nu a fost desemnat.

Remarcă că în calitate de cumpărător figurează ÎS „Calea Ferată din Moldova” în persoana directorului general Serghei Tomșa, iar în dreptul numelui acestuia figurează o altă semnătură decât cea a titularului.

Consideră că și costul motorinei Z (gost 305-82 de iarnă) este excesiv de mare.

Precizează că potrivit contractului nr. 1004/II/2015 din 6 ianuarie 2015 prețul pentru o tonă de motorină Z (gost 305-82 de iarnă), inclusiv TVA este de 1035 USD, iar potrivit contractului nr. 1032/II/2015 din 16 ianuarie 2015 prețul pentru o tonă de motorină Z (gost 305-82 de iarnă), inclusiv TVA este de 995 USD.

Relatează că ÎS „Calea Ferată din Moldova” a încheiat cu SRL „Avante” mai multe contracte de vânzare – cumpărare, prețul pentru o tonă de motorină Z (gost 305-82 de iarnă) fiind mult mai mic.

Pornind de la faptul că nulitatea presupune un act juridic încheiat cu nerespectarea unei condiții de valabilitate, consideră că contractele de vânzare - cumpărare nr. 1004/II/2015 din 6 ianuarie 2015 și nr. 1032/II/2015 din 16 ianuarie 2015 sunt lovite de nulitate absolută.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 195, 199, 201, 210, 211, 217, 219, 241 alin. (1), 250 alin. (1) Cod civil, art. 166, 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, anularea contractelor de vânzare – cumpărare nr. 1004/II/2015 din 6 ianuarie 2015 și nr. 1032/II/2015 din 16 ianuarie 2015, repunerea părților contractante la poziția inițială, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Central din 16 octombrie 2017, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La 14 noiembrie 2017, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2017, nu a fost dat curs cererii de apel depuse de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și acordat apelantei

un termen de 10 zile din data recepționării încheierii, pentru depunerea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 37500 lei.

La 26 martie 2018, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate în partea prin care s-a dispus de a nu se da curs cererii de apel depuse de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și acordat termenul pentru achitarea taxei de stat în mărime de 37500 lei, cu restituirea pricinii spre rejudecare, în același complet de judecată, la etapa punerii pe rol a cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat eronat legea, dispunând achitarea taxei de stat în sumă de 37500 lei.

Având în vedere prevederile art. 83 alin. (2) CPC, art. 3 lit. j) și h) (în vigoare la momentul depunerii cererii de chemare în judecată) din Legea taxei de stat, menționează că taxa de stat achitată de ÎS „Calea Ferată din Moldova” în instanța de fond a constituit 400 lei, dat fiind faptul că este un litigiu cu caracter nepatrimonial.

Prin prisma prevederilor din Legea taxei de stat, consideră că la depunerea cererii de apel, ÎS „Calea Ferată din Moldova” urma să achite taxa de stat în cuantum de 300 lei, dar nicidecum 37500 lei.

Menționează că asupra corectitudinii achitării taxei de stat în prima instanță în mărime de 400 lei, s-a expus inclusiv și Curtea de Apel Chișinău prin decizia nr. 2rc-380/16.

Reiterează că prin cererea de chemare în judecată, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a solicitat anularea contractelor de vânzare – cumpărare nr. 1004/II/2015 din 6 ianuarie 2015 și nr. 1032/II/2015 din 16 ianuarie 2015 și readucerea părților contractante la poziția inițială.

Sușine că pentru satisfacerea solicitării de anulare a contractelor menționate, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a achitat integral taxa de stat în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. h) (în vigoare la momentul depunerii cererii de chemare în judecată) din Legea taxei de stat, iar solicitarea de a readuce părțile contractante la poziția inițială reiese din solicitarea de anulare a contractelor menționate, readucerea părților contractante la poziția inițială reprezintă efectul nulității actului juridic.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii motivate a fost expediată în adresa părților la 27 februarie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 129), fiind recepționată de recurentă la 16 martie 2018, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție (f. d. 128).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 26 martie 2018 este depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei

certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel în partea contestată din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) CPC, *în vigoare la acel moment*, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 14 noiembrie 2017, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Central din 16 octombrie 2017 (f. d. 116-117).

Este cert și faptul că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2017, nu a fost dat curs cererii de apel depuse de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și acordat apelantei un termen de 10 zile din data recepționării încheierii, pentru depunerea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 37500 lei.

Se va menționa că prin recursul depus, recurenta ÎS „Calea Ferată din Moldova” a contestat încheierea instanței de apel din 15 decembrie 2017, doar în partea prin care nu a fost dat curs cererii de apel și acordat apelantei ÎS „Calea Ferată din Moldova” un termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru achitarea taxei de stat în sumă de 37500 lei.

Instanța de recurs constată că instanța de apel, având la bază prevederile art. 368 alin. (1) CPC, întemeiat a dispus, prin încheierea din 15 decembrie 2017, de a nu da curs cererii de apel depuse de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, acordându-i ultimei termen pentru achitarea taxei de stat.

În acest sens se vor reține prevederile art. 84 CPC, care indică că se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Iar conform art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la taxa de stat nr. 1216 din 3 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată, privitor la litigiile cu caracter patrimonial, se achită taxă de stat în cuantum de 3 % din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice.

La fel, dispozițiile art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea cu privire la taxa de stat nr. 1216 din 3 decembrie 1992, stipulează că pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită taxă de stat în cuantum de 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau alte cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Raportând materialele cauzei la prevederile normelor suscitade, în speță se constată că litigiul în cauză este unul patrimonial, prin urmare la depunerea apelului se impune achitarea taxei de stat.

În același timp, instanța de recurs constată că instanța de apel corect a calculat cuantumul taxei de stat în mărime de 37500 lei, ce urmează a fi achitat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” la depunerea cererii de apel.

Or, la caz este evident că taxa de stat pentru suma contestată cu apel de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, reieșind din valoarea acțiunii, și anume valoarea contractelor de vânzare-cumpărare contestate în sumă de 497500 USD și 517500 USD, depășește plafonul sumei de 50000 lei pentru achitarea taxei de stat de către persoanele juridice, prevăzut de art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la taxa de stat nr. 1216 din 3 decembrie 1992, astfel că 75 % din suma de 50000 lei, constituie 37500 lei.

Ca urmare, respectivele constatări resping argumentul recurentei ÎS „Calea Ferată din Moldova” din recurs, precum că litigiul în cauză ar fi unul cu caracter nepatrimonial și că la depunerea cererii de apel, ÎS „Calea Ferată din Moldova” urma să achite taxa de stat în cuantum de 300 lei și nicidecum 37500 lei.

Or, faptul că taxa de stat achitată de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” în prima instanță a constituit o sumă minusculă de 400 lei, aceasta nu justifică exonerarea apelantei ÎS „Calea Ferată din Moldova” de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea cu privire la taxa de stat nr. 1216 din 3 decembrie 1992.

În subsidiar se va menționa și faptul că deși recurenta ÎS „Calea Ferată din Moldova” a invocat că pentru satisfacerea solicitării de anulare a contractelor menționate, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a achitat integral taxa de stat în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. h) (în vigoare la momentul depunerii cererii de chemare în judecată) din Legea taxei de stat, ultima nu a invocat expres conținutul normei la care s-a referit.

Or, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată la situația din 31 martie 2016, prevederile art. 3 alin. (1) lit. h) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 3 decembrie 1992, stipulau că taxa de stat constituie 500 % pentru cererile de chemare în judecată *ce țin de examinarea chestiunilor vizând apărarea onoarei și demnității*, drept urmare, normă care nu are relevanță litigiului în cauză.

Astfel fiind, instanța de recurs conchide că soluția adoptată de instanța de apel prin care a fost stabilit cuantumul taxei de stat la depunerea cererii de apel și acordat termen pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel este una întemeiată, aceasta fiind compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru

Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că dreptul la un tribunal nu este absolut, or, acesta poate fi supus unor diverse limitări de ordin pecuniar (plata taxei de stat) sau procedural (autorizație prealabilă).

Mai mult că la 26 martie 2018, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus la Curtea de Apel Chișinău o cerere prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, care la moment nu a fost examinată.

Se va menționa că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în mod repetat că participantul unui litigiu civil este ținut să dea dovadă de un comportament diligent în chestiunile legate de plata taxei de stat (speța Piętka c. Poloniei, hotărârea din 16 octombrie 2012, definitivă din 16 ianuarie 2013).

Față de cele ce preced, se constată netemeinicia cererii de recurs depusă de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, fapt ce impune respingerea acesteia și menținerea încheierii instanței de apel în partea contestată.

Având în vedere că încheierea instanței de apel din 15 decembrie 2017, nu a fost contestată integral cu recurs, instanța de recurs consideră inoportun de a se expune cu privire la temeinicia sau netemeinicia încheierii în partea necontestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Avante” cu privire la anularea contractelor de vânzare - cumpărare cu readucerea părților în poziția inițială și încasarea cheltuielilor de judecată, în partea prin care nu a fost dat curs cererii de apel și acordat apelantei ÎS „Calea Ferată din Moldova” un termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru achitarea taxei de stat în sumă de 37500 lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Luiza Gafton